

Sygn. akt XI GC 319/15 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie Wydział XI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Andrzej Muzyka

Protokolant: Edyta Jurkowska

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2016 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. P.

przeciwko I. S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej I. S. na rzecz powoda J. P. kwotę 1.822,45 zł (jeden tysiąc osiemset dwadzieścia dwa złote czterdzieści pięć groszy) z odsetkami ustawowymi (które od 1 stycznia 2016 r. zostały określone jako odsetki ustawowe za opóźnienie) od dnia 6 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanej I. S. na rzecz powoda J. P. kwotę 328,40 zł (trzysta dwadzieścia osiem złotych czterdzieści groszy), tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Andrzej Muzyka

Sygn. akt XI GC 319/15 upr

UZASADNIENIE

(sprawa rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym)

W dniu 2 grudnia 2014 r. powód J. P. złożył pozew przeciwko I. S. o zapłatę kwoty 2.571,62 zł z odsetkami od dnia 6 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty. Wniósł również o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Podniósł, że żądana kwota stanowi wynagrodzenie za przewóz drewna na trasie L. – P., którego pozwana nie uściła pomimo wykonania umorzy przez powoda.

W dniu 26 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu (XI GNe 3297/14).

W dniu 23 lutego 2015 r. pozwana I. S. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty w całości. Wniosła o zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. W sprzeciwie pozwany wskazał, że przyznaje co do zasady okoliczności przytoczone w pozwie. Pozwana zakwestionowała wysokość dochodzonej należności.

W toku sprawy strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

J. P. zawarł w styczniu 2014 r. z I. S. umowę przewozu na trasie L. (Niemcy) - K. (Polska). Przedmiotem przewozu było drewno w ilości 7,427 m³. Strony ustaliły wynagrodzenie na kwotę 415,13 euro brutto (337,50 euro netto), która odpowiadała kwocie 1.728,88 zł. Kurs euro został przeliczony na podstawie dnia załadunku towaru, tj. z dnia 21 stycznia 2014 r. i wynosił: 4,1647 zł. Termin płatności strony ustaliły na dzień 14 lutego 2014 r. Płatność dokonano przelewem. Strony wykonały umowę.

Bezsporne, a nadto:

- faktura VAT z dnia 31 stycznia 2014 r., k. 39.
- dokumenty z dnia 15 stycznia 2014 r., k. 40, 41.
- częściowo zeznania świadka I. B. (1), k. 67-68.
- częściowo zeznania świadka K. S., k. 133-134,
- zeznania pozwanej I. S., k. 134-135.

J. P. zawarł w marcu 2014 r. z I. S. umowę przewozu na trasie L. (Niemcy) – P. (Polska). Przedmiotem przewozu było drewno w ilości 5,194 m³. Strony ustaliły wynagrodzenie na kwotę 369 euro brutto (300,00 euro netto), która odpowiadała kwocie 1.545,85 zł. Kurs euro został przeliczony na podstawie dnia załadunku towaru, tj. z dnia 7 marca 2014 r. i wynosił: 4,1893 zł. Termin płatności strony ustaliły na dzień 4 kwietnia 2014 r. Płatność dokonano przelewem. Strony wykonały umowę.

Bezsporne, a nadto:

- faktura VAT z dnia 21 marca 2014 r., k. 42.
- dokument z dnia 6 marca 2014 r., k. 43,
- zeznania świadka I. B. (1), k. 67-68.
- zeznania świadka K. S., k. 133-134,
- zeznania pozwanej I. S., k. 134-135.

J. P. zawarł w maju 2014 r. z I. S. umowę przewozu na trasie L. (Niemcy) - P. (Polska). K. S. w imieniu I. S. prosiła o najszybszy transport. Przedmiotem przewozu było drewno w ilości 6,135 m². Umowa została wykonana przez J. P. za pomocą podprzewoźnika C. D., któremu J. P. wypłacił wynagrodzenie w kwocie 615 euro odpowiadającego kwocie 2570,52 zł obliczonej według kursu z dnia 12 maja 2014 r.

W fakturze VAT nr (...) z dnia 22 maja 2014 r., która została wystawiona przez J. P. po wykonaniu umowy z I. S. wskazano termin płatności 5 czerwca 2014 r. Wskazano datę załadunku 13 maja 2014 r. Podano, że kurs euro z daty załadunku wynosił 4,1815 zł. Wskazano kwotę należności 615 euro brutto (500 euro netto), co odpowiadało kwocie 2571,62 zł obliczonej według kursu z dnia 13 maja 2014 r.

Dowód:

- faktura VAT z dnia 22 maja 2014 r., k. 14.
- dokument z dnia 15 maja 2014 r., k. 11, 12.

- dokument CMR, k. 10
- faktura VAT z dnia 20 maja 2014 r., k. 18.
- potwierdzenie przelewu k. 19
- zeznania świadka I. B. (1), k. 67-68.
- zeznania świadka K. S., k. 133-134,
- pozwanej I. S., k. 134-135.

Umowy ze stycznia, marca i maja 2014 r. były zawarte telefonicznie. Przy ostatniej umowie przedmiotem uzgodnień nie była konkretna kwota wynagrodzenia za przewóz. Strony umówiły się co do ilości towaru. Dwie pierwsze umowy były rozliczane przez I. S. wraz z innym podmiotem, który jednocześnie zlecał przewóz J. P..

Dowód:

- zeznania świadka I. B. (1), k. 67-68.

J. P. wezwał I. S. zapłaty kwoty 2571,62 zł.

W odpowiedzi I. S. wskazała, że wynagrodzenie za transport z maja 2014 r. nie odpowiada stawkom za transport ze stycznia 2014 r. oraz z marca 2014 r.

J. P. zaproponował ewentualme pomniejszenie wynagrodzenia o 50 euro (prowizji jaką zatrzymał dla siebie z wykonania umowy podprzewozu).

J. P. w dniu 31 października 2014 r. wezwał I. S. do zapłaty kwoty 2571,62 zł, z tytułu usługi rozliczonej fakturą VAT nr (...) z dnia 22 maja 2014 r.

I. S. nie uregulowała należności.

Dowód:

- pismo z dnia 6 czerwca 2014 r., k. 20, 21.
- e'mail z dnia 30 maja 2014 r., k. 13.
- pismo z dnia 31 października 2014 r., k. 22.
- pismo z dnia 3 listopada 2014 r., k. 24.

Sąd zważył, co następuje:

Przewóz na gruncie przedmiotowej sprawy, na podstawie art. 1 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. dnia 19 maja 1956 r. (Dz.U.1962.49.238 zał. Ze zm.) poddany jest regułom tego aktu prawnego, z uwagi na to, że miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdowały się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden był krajem umawiającym się.

Zgodnie z art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. prawo przewozowe (Dz.U.2015.915 j.t.) przepisy ustawy stosuje się do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej.

W myśl art. 90 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. prawo przewozowe (Dz.U.2015.915 j.t.) w sprawach nieunormowanych w ustawie oraz w przepisach wydanych w jej wykonaniu i w przepisach szczególnych stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Wobec tego, że ani przepisy ww. konwencji ani ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. prawo przewozowe (Dz.U.2015.915 j.t.) nie przewidują definicji umowy przewozu, konieczne jest na podstawie ww. odesłań zastosowanie w tym zakresie art. 774 kc, zgodnie z którym przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy.

Na gruncie przedmiotowej sprawy bezsporne jest, że strony zawarły umowę przewozu, która została wykonana. Sporna jest wysokość przysługującego przewoźnikowi wynagrodzenia. Z zeznań świadków wynika, że przed wykonaniem przewozu strony nie umówiły się na konkretną stawkę.

Mieć należy na uwadze, że skoro wynagrodzenie z tytułu umowy przewozu należy do essentialia negotii tej czynności prawnej, to spór co do wysokości tego wynagrodzenia może prowadzić do stwierdzenia, że w istocie do zawarcia umowy nie doszło. Na gruncie przedmiotowej sprawy takie stwierdzenie byłoby nieuzasadnione w kontekście stwierdzenia, że strony zgodnie twierdziły, że zawarły trzy umowy przewozu, w tym umowę stanowiącą przedmiot niniejszego postępowania. Mieć należy na uwadze, że w praktyce wykładni oświadczeń woli należy stosować dyrektywę favor contractus, co oznacza dokonywanie takiej wykładni oświadczeń woli, które pozwalają uznanie czynności prawnej za ważnej i skutecznie zawartej.

Ewentualne rozbieżności w rozumieniu przez strony wzajemnie złożonych oświadczeń woli powinny być rozstrzygnięte w oparciu o przepis art. 65kc. Stosownie do paragrafu 1 tego przepisu oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W myśl paragrafu 2 w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Na gruncie art. 65 k.c., zastosowanie znajduje kombinowana metoda wykładni, oparta na kryteriach subiektywnym i obiektywnym

Stosowanie metody kombinowanej do oświadczeń woli obejmuje zasadniczo dwie fazy. W pierwszej fazie sens oświadczenia woli ustala się, mając na uwadze rzeczywiste ukonstytuowanie się znaczenia między stronami.

Na tym etapie wykładni priorytetową regułą interpretacyjną oświadczeń woli składanych indywidualnym adresatom stanowi rzeczywista wola stron. Zastosowanie tej reguły wymaga wyjaśnienia, jak strony rzeczywiście rozumiały złożone oświadczenie woli, a w szczególności, jaki sens łączyły z użytym w oświadczeniu woli zwrotem lub wyrażeniem. W razie ustalenia, że były to te same treści myślowe, pojmowany zgodnie sens oświadczenia woli trzeba uznać za wiążący. Podstawę prawną do stosowania wykładni subiektywnej stanowi art. 65 § 2 k.c.,

Jeżeli natomiast okaże się, że strony nie przyjmowały tego samego znaczenia oświadczenia woli, konieczne jest przejście do drugiej fazy wykładni (obiektywnej), w której właściwy dla prawa sens oświadczenia woli ustala się na podstawie przypisania normatywnego, czyli tak, jak adresat sens ten zrozumiał i rozumieć powinien. Za wiążące uznać trzeba w tej fazie wykładni takie rozumienie oświadczenia woli, które jest wynikiem starannych zabiegów interpretacyjnych adresata. Decydujący jest normatywny punkt widzenia odbiorcy, który z należytą starannością dokonuje wykładni zmierzającej do odtworzenia treści myślowych osoby składającej oświadczenie woli. Przeważa tu zatem ochrona zaufania odbiorcy oświadczenia woli nad wolą, a ściślej nad rozumieniem nadawcy. Nadawca bowiem formułuje oświadczenie i powinien uczynić to w taki sposób, aby było ono zgodnie z jego wolą zrozumiane przez odbiorcę (uchwała SN z dnia 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95 z uzasadnieniem).

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że pierwsza faza wykładni oświadczeń woli nie daje zadowalających rezultatów, skoro strony inaczej rozumiały wzajemne ustalenia, co do wysokości przysługującego przewoźnikowi wynagrodzenia.

Rozstrzygnięcie sprawy opierać się więc powinno na regułach rządzących drugą fazą procesu wykładni. NA wstępie wskazać należy, że odbiorcą oświadczenia o wysokości wynagrodzenia jest zlecający przewóz. To przewoźnik powinien wyraźnie określić przysługującą mu należność z umowy przewozu i ponosi konsekwencję niezrozumienia oświadczenia woli przez drugą stronę umowy przewozu.

Na gruncie przedmiotowej sprawy, świadkowie zeznali, że stawka za przewóz nie została w sposób jednoznaczny określona. Powyższe prowadzi do konieczności zestawienia oświadczeń woli stron z tzw. kontekstem sytuacyjnym, w którym oświadczenie woli zostało złożone.

Umowa stanowiąca przedmiot postępowania, była trzecią umową zawartą w ciągu pięciu miesięcy, przez strony. Powyższe kontekst w ocenie Sądu uzasadnia dokładne przyjrzenie się rozliczeniom dokonanym przez strony przy realizacji umów ze stycznia i marca 2014 r.

Przy dokonaniu przeliczenia wynagrodzenia na metraż ładunku umowy ze stycznia 2014 r. otrzymamy kwotę 45,442 euro/1m².

Przy dokonaniu przeliczenia wynagrodzenia na metraż ładunku umowy z marca 2014 r. otrzymamy kwotę 57,758 euro/1m².

Należność z powyższych umów została przez pozwaną uiszczona, co pozwana potwierdziła. Skoro tak, to kwota należności za 1m² ładunku w kwocie 57,758 euro była przez pozwaną akceptowana.

Wskazać jednak należy, że podane wyżej kwoty są kwotami netto. Podczas gdy faktury ze stycznia i marca 2014 r. opiewają na wynagrodzenie powiększone o podatek VAT w kwocie 23 %.

Przenosząc przelicznik 57,759 euro/1 m² do umowy z maja 2014 r. wskazać należy, że otrzymamy kwotę 354,34 euro. Co daje przy przeliczeniu na złote, biorąc pod uwagę na kurs euro do złotego w dacie załadunku (4, (...)) kwotę 1.481,67 zł.

Powyższą kwotę należy powiększyć o podatek o 23% VAT, tj. o 340,78 zł, co daje łączną kwotę 1.822,45 zł.

Powyższa wysokość przysługującego powodowi wynagrodzenia została zrekonstruowana o treść oświadczenia woli strony powodowej, przy przyjęciu punktu widzenia odbiorcy, który z należytą starannością dokonuje wykładni zmierzającej do odtworzenia treści myślowych osoby składającej oświadczenie woli. Przebieg dotychczasowej współpracy stron i ich praktyka w kwestii rozliczeń, wskazywał nie tylko, że strony zawarły tożsamą do dotychczasowych umowę co do określonej wysokości wynagrodzenia. Powyższe prowadziło do zrekonstruowania pozostałych elementów umowy, takich jak data płatności, kurs przeliczenia euro na złotówki. Mieć należy na uwadze, że na ocenę treści złożonych oświadczeń, mają również wpływ zachowania przejawione przez strony ex post, które wskazują na sposób rozumienia złożonego oświadczenia woli. Pozwana już w piśmie z dnia 6 czerwca 2014 r. powołała się na zawyżoną w stosunku do poprzednich umów stawkę za przewóz.

Odnosząc się do pozostałych, zarzutów wskazać należy, że co do zasady przewóz stosownie do art. 3 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. dnia 19 maja 1956 r. nie ma charakteru osobistego. Pozwana powoływała się, że powód miał wykonać przewóz osobiście niemniej nie sprostował w tym zakresie ciężarowi dowodu. Nie naprowadziła na tą okoliczność dowodów (art. 6 kc). Powyższe prowadzi również do wniosku, że wysokość wynagrodzenia za przewóz, którą powód uiszczył podprzewoźnikowi nie może wpływać na wysokość wynagrodzeniu przysługującego powodowi od pozwanej. Powód nie wykazał, że strony umówiły się na to, że wysokość wynagrodzenia, będzie uzależnione od stawki wynagrodzenia podprzewoźnika. Stąd

również pomniejszenie wysokości wynagrodzenia o 50 euro, dokonane przez powoda, nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, albowiem pozwana nie była stroną umowy z C. D..

Powódka natomiast powołała się na okoliczność, że dwie pierwsze umowy były rozliczane przez pozwaną: „do spółki” z inną firmą, z czego wynikły niższe ceny. Na tą okoliczność poza ogólnymi zeznaniami I. B. nie naprowadziła jednak żadnych dowodów. To powódkę obciążał ciężar wykazania przysługującego jej wynagrodzenia, czemu nie sprostowała, w tym znaczeniu, że nie wykazała, iż przysługuje jej wynagrodzenie wyższe aniżeli Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej reguł wykładni oświadczeń woli. Powódka nie doprecyzowała, kim był ten drugi podmiot, w jakiej proporcji pozwana pokrywała koszty przewozu i czy pozwana wiedziała, o mniejszym wynagrodzeniu, wynikającym z konieczności pokrycia jego części przez ten długi współfinansujący przewóz podmiot.

Bez znaczenia jest również okoliczność, że dla pozwanej istotny był termin dostawy. Powódka nie wykazała bowiem, że strony uzgodniły wyższe wynagrodzenie z uwagi na szybką realizację zamówienia. Wręcz przeciwnie, świadek I. B. (2) zeznał, że o stawce wynagrodzenia nie rozmawiała ze zlecającym przewóz.

Świadek K. S. powoływał się na wiadomość e-mail z którego miała wynikać wysokość wynagrodzenia. Wskazał, że ta wysokość została ustalona. Wobec braku treści tej informacji w aktach, Sąd przyjął, że takiego e-mail nie było. Zwłaszcza, że świadek nie pamiętał jego daty, szczegółów, a jego zeznania w tym zakresie mają bardzo ogólny charakter.

Dodać należy, że ani powód, ani pozwana nie powoływały się w sprawie na zasadę walutowości (art. 358 par. 1 kc). Zważywszy na fakt, że faktury stanowiące podstawę rozliczenia nie tylko umowy będącej przedmiotem tego postępowania, ale również wcześniejszych umów łączących strony zawierały kwotę przewoźnego wyrażoną zarówno w euro, jak i w złotych uznać należy, że strony dopuszczały możliwość rozliczenia zobowiązania w obydwu walutach. Przepis art. 358 par.1 kc nie stoi na przeszkodzie takiemu ukształtowaniu stosunku prawnego. Powyższe prowadziło do wniosku, że powód mógł żądać spełnienia świadczenia w złotych polskich, przy przeliczeniu wynagrodzenia z euro po kursie z dnia załadunku, o czym była mowa wyżej.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 par. 1 i 2 kc. Przy czym żądanie odsetkowe sprecyzowano w związku ze zmianą ww. przepisu, która nastąpiła od dnia 1 stycznia 2016 r. Odsetki zasądzono od dnia 6 czerwca 2014., albowiem w fakturze VAT wskazano, że termin płatności to dzień 5 czerwca 2014 r. Rekonstrukcja oświadczeń woli stron w ramach metody kombinowanej, przy uwzględnieniu poprzednich rozliczeń stron i zawartych umów uzasadnia stwierdzenie, że strony umówiły się na termin płatności o jakim mowa w fakturze VAT z dnia 22 maja 2014 r.

Sąd uznał zeznania świadków przesłuchanych w sprawie za wiarygodne, mające potwierdzenie w dowodach z dokumentów. Wskazać jednak należy, że zeznania świadków potwierdziły, że strony nie wskazały w toku uzgodnień konkretnego wynagrodzenia za przewóz. Sąd uznał za wiarygodne dokumenty znajdujące się w aktach sprawy. Strony nie kwestionowały ich treści, a jedynie zasadność wskazania w fakturze VAT z dnia 22 maja 2015 r. spornej kwoty wynagrodzenia za przewóz.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w pkt I i II wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w pkt III wyroku na podstawie art. 100 kpc, przy przyjęciu, że powód wygrał sprawę w 70,87 %. Na koszty powoda składało się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 617 zł oraz opłata od pozwu w kwocie 100 zł. Na koszty pozwanego składało się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 617 zł (508,13 zł - 179,13 zł = 328,40 zł).

SSR Andrzej Muzyka

Sygn. akt XI GC 319/15, dnia 8 lutego 2016 r.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować.
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.
3. Akta z pismem lub za miesiąc.

SSR Andrzej Muzyka